

Sygn. akt VII U 650/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 października 2021 r. w W.

sprawy J. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 lutego 2021 roku, znak: (...)

oddala odwołanie.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

J. C. w dniu 13 kwietnia 2021 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 lutego

2021 r., znak: (...) zarzucając jej naruszenie:

- art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez wadliwe przyjęcie, że nie spełnia prawa do emerytury z powodu braku wymaganego okresu zatrudnienia;

- § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez nieuwzględnienie, że osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i posiada wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach;

- art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez nieuwzględnienie, że spełnia warunki do uzyskania emerytury określone w tym przepisie;

- błędnego ustalenia stanu faktycznego sprzecznego z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na wadliwym ustaleniu okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 3 lipca 1991 r., zamiast od 3 czerwca 1991 r. oraz nieuzasadnionym przyjęciu, że pomimo, iż od 1 stycznia 1973 r. do 17 marca 1975 r. wykonywał stałą pracę w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie, okres ten wpływa na prawo do emerytury;

- sporządzenia wadliwego uzasadnienia decyzji, które nie zawiera podstawowych elementów pozwalających zrozumieć kryteriów, którymi kierował się organ wydający decyzję, zapoznanie się i zrozumienie motywów działania organu,

a w konsekwencji uniemożliwienie ustosunkowania się do nich w sposób rzeczowy i wyczerpujący.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że legitymuje się okresem zatrudnienia w wymiarze 26 lat na dzień 31 grudnia 1998 r., ponad 36 lat na dzień 31 grudnia 2008 r., 48 lat i 3 miesiące na dzień 31 marca 2021 r. oraz 18 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący podniósł, że w trakcie pracy na roli przed pójściem do szkoły doił krowy, które następnie wyprowadzał na pastwisko a po powrocie od godziny 15:00 pracował przy wykopkach, zasiewach zbóż oraz karmieniu zwierząt m.in. krów, koni i świń, co też zajmowało mu od 4 do 6 godzin łącznie z weekendami. Wszystkie prace wykonywał samodzielnie, ponieważ gospodarstwo rolne jego rodziców obejmujące obszar 10 ha ziemi uprawnej nie było zmechanizowane (odwołanie z dnia 13 kwietnia 2021 r., k. 3-6 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Odwołujący nie legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym na dzień 1 stycznia 1999 r., ponieważ w ocenie organu rentowego udowodnił on jedynie 23 lata i 3 miesiące tego stażu. Z poświadczenia ZUS wynika, że ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą od 3 lipca 1991 r., co też wynika z kwestionariusza dotyczącego okresów składkowych i nieskładkowych stanowiącym załącznik do wniosku o ustalenie kapitału początkowego.

W odniesieniu do przedziału czasowego od 1 stycznia 1973 r. do 17 marca 1975 r. ZUS wskazał, że okres ten przypada przed osiągnięciem przez ubezpieczonego 16-tego roku życia (odpowiedź na odwołanie z dnia 29 kwietnia 2021 r., k. 11-12 a. s.).

Odwołujący ostatecznie wniósł o uwzględnienie do jego stażu pracy okresów zatrudnienia od 18 marca 1975 r. do 1 września 1975 r., od 1 września 1975 r. do 24 czerwca 1977 r., od 25 czerwca 1977 r. do 2 czerwca 1991 r., od 3 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1992 r., od 1 stycznia 1993 r. do 5 lipca 1997 r., od 6 lipca 1997 r. do 31 maja 1998 r. oraz od 1 czerwca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. (pismo procesowe z dnia 3 września 2021 r., k. 52-53 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. C. do dnia 31 grudnia 1998 r. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w:

- (...) z siedzibą w W. od 1 września 1975 r. do 30 czerwca 1977 r. na stanowisku ucznia odbywającego praktyczną naukę zawodu w charakterze pracownika młodocianego na kierunku szlifierz (świadczenie pracy z dnia 29 listopada 1995 r., k. 30 a. s. i k. 11 a. e.);

- (...) S.A. z siedzibą w W. od 25 czerwca 1977 r. do 15 lipca 1997 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego wymienionym

w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 pkt 2 wykazu szczegółowego stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach.

W okresie od 3 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1992 r. korzystał z urlopu bezpłatnego (świadczenie pracy z dnia 15 lipca 1997 r. i świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, k. 29 i 32 a. s. oraz k. 8 i 10 a. e.);

- Areszcie Śledczym z siedzibą w W. od 6 lipca 1997 r. do 31 maja 1998 r. na stanowisku kierowcy (świadczenie pracy z dnia 25 maja 1998 r., k. 31 a. s. i k. 12 a. e.);

- (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od 1 czerwca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. (załącznik do ZUS Rp-7 z dnia 23 listopada 2001 r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 12 lutego 2002 r., a. k. p.).

Dodatkowo ubezpieczony prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 3 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1992 r. (zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 24 czerwca 1991 r., k. 28 a. s. i k. 13 a. e.).

J. C. w dniu 28 grudnia 2020 r. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o emeryturę. Wskutek jego rozpoznania organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 16 lutego 2021 r., znak: (...), na mocy której odmówił odwołującemu prawa do emerytury z warunków szczególnych. W jego ocenie ubezpieczony nie spełnił przesłanki wynikającej z art. 184 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Odwołujący nie udowodnił bowiem co najmniej 25-letniego stażu pracy, ponieważ osiągnął jedynie 23 lata, 2 miesiące i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych (wniosek z dnia 29 grudnia 2020 r. i decyzja z dnia 16 lutego 2021 r., k. 1 i 14 a. e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych przedłożonych przez strony niniejszego postępowania, które stanowią obiektywny oraz w pełni wiarygodny materiał dowodowy. Sąd uznał, że zgromadzony materiał dowodowy w postaci dokumentów nie był kwestionowany przez strony postępowania i nie stanowił przedmiotu sporu.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 lutego 2021 r., znak: (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Na wstępie rozważań niniejszej sprawy Sąd Okręgowy wskazuje, że elementem spornym niniejszego postępowania było ustalenie, czy odwołujący udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 291), zwanej dalej „ustawą” - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych jest spełnienie przesłanki posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 i przesłanki stażu pracy w szczególnych warunkach w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1 stycznia 1999 r., nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w powołanym art. 184 ustawy nie podlega wykładni rozszerzającej. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jednakże nabycie uprawnień z tytułu

wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podlega dalszym ograniczeniom. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik ma obowiązek wykonywać ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na danym stanowisku pracy.

W myśl art. 32 ust. 2 ustawy, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, przy czym wiek emerytalny powyższej kategorii pracowników, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których pracownikom tym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego);
2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego);
4. być zatrudniony przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego).

Bezspornym w sprawie pozostawało, że odwołujący ukończył 60 lat i udowodnił 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. Należy jednak istotnie podkreślić, że nie wykazał, aby jego staż pracy wyniósł co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wnosil o uwzględnienie do jego stażu pracy okresów zatrudnienia od 18 marca 1975 r. do 1 września 1975 r., od 1 września 1975 r. do 24 czerwca 1977 r., od 25 czerwca 1977 r. do 2 czerwca 1991 r., od 3 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1992 r., od 1 stycznia 1993 r. do 5 lipca 1997 r., od 6 lipca 1997 r. do 31 maja 1998 r. oraz od 1 czerwca 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.

Sąd zważył, że przeprowadzone postępowanie w sprawie wykazało, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem zatrudnienia wynoszącym 25 lat dla mężczyzn. Okoliczność tą Sąd ustalił na podstawie zalegającej w aktach rentowych dokumentacji potwierdzającej przebieg zatrudnienia odwołującego. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie przyjął do swoich wyliczeń okresów od 18 marca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. oraz od 3 czerwca 1991 r. do 3 lipca 1991 r., twierdząc że ubezpieczony udowodnił łącznie 23 lata, 3 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych. W związku z tym Sąd zważył, że nawet w przypadku zaliczenia odwołującemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców oraz brakującego miesiąca prowadzenia działalności gospodarczej w dalszym ciągu nie legitymowałby się 25-letnim ogólnym stażem pracy. W takiej sytuacji osiągnąłby jedynie 23 lata i 9 miesięcy takiego zatrudnienia, zamiast wymaganych przez ustawę 25 lat. W związku z powyższym, Sąd zważył, że J. C. nie spełnił pierwszej i zarazem najważniejszej przesłanki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, tj. nie udowodnił 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Wobec tego Sąd dokonując analizy niniejszej sprawy doszedł do przekonania, że badanie i kontrola w toku postępowania charakteru pracy odwołującego w kontekście tych okresów, których uwzględnienia domagał się, byłaby bezprzedmiotowa i prowadziłyby tylko do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Odwołujący w toku postępowania nie przedstawił żadnej dodatkowej dokumentacji, która świadczyłaby o jego zatrudnieniu w pracy do dnia

1 stycznia 1999 r. i spowodowałyby wydłużenie jego okresów składkowych i nieskładkowych do ponad 25 lat, który statuuje ustawa.

Mając na względzie podane rozważania Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Renata Gąsior